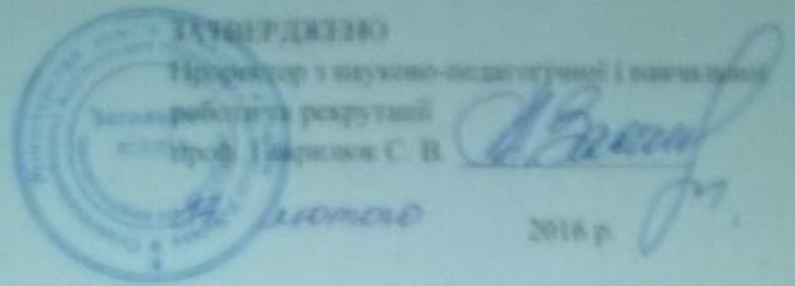


Міністерство освіти і науки України
Східноукраїнський національний університет імені Леоніда Українця
Кафедра політології та державного управління



Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси
та сервіси на державній службі

Робоча програма
нормативної навчальної дисципліни
підготовки магістра
спеціальності 8.15010002 «Державна служба»

Луцьк – 2016

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Електронне врядування інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі» для студентів спеціальності *К.15.01002* «Державна служба», 25 березня 2015 р. – 28 с.


Розробник: Наход М.А., старший викладач кафедри політології та державного управління, кандидат наук з державного управління.

Рецензенти: Кулик С.М., кандидат політичних наук, доцент кафедри країнознавства та міжнародних відносин Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри політології та державного управління. Протокол № 11 від 25 березня 2015 р.

Завідувач кафедри  (проф. Бортніков В.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією історичного факультету. Протокол № 5 від 29.01 2016 р.

Голова науково-методичної комісії історичного факультету  (Денисюк В.І.)

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету. Протокол № 6 від 17.02 2016 р.

© Наход М.А., 2016

Вступ

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни **«Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі»** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра напряму спеціальності 8.15010002 – «Державна служба».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є управління впровадженням та реалізацією елементів електронного урядування у державній службі.

Міждисциплінарні зв'язки: Навчальна дисципліна «Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі» має міжгалузевий характер та тісно пов'язана з іншими суспільними дисциплінами, а саме: *державне управління, державна служба, менеджмент, комп'ютерні системи, інформаційні технології, управління персоналом* та іншими дисциплінами.

Програма навчальної дисципліни складається з двох **змістових модулів:**

1. Електронне врядування;
2. Програмне забезпечення діяльності державного службовця.

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів: 2	1501 «Державне управління»	нормативна
	8.15010002 «Державна служба»	
Модулів: 2		Рік підготовки: 2
Змістових модулів: 2		Семестр: 3
ІНДЗ: є		Лекції: 6 год.
Загальна кількість годин: 60		Практичні: 14 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	магістр	Самостійна робота : 36 год.
аудиторних: 2		Індивідуальна робота: 4 год.
самостійної роботи: 3,6 індивідуальної роботи: 0,4		Форма контролю: <u>залік</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

В умовах сучасного глобалізаційно-інформаційного світу питання розвитку електронного простору набуває сьогодні особливої актуальності. Означений безперечний факт актуалізує вивчення комплексу проблем, що мають безпосередній вплив на розвиток суспільства. Перш за все, це стосується питань підвищення ефективності діяльності публічних установ, в тому числі органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, за рахунок впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на основі e-government.

Метою викладання навчальної дисципліни «Електронне врядування, інформаційні технології, ресурси та сервіси на державній службі» є формування комплексу професійної компетентності майбутніх державних службовців, щодо систем електронного урядування з використанням новітніх інформаційних і комунікаційних технологій, за для покращення рівня і якості державних послуг громадянам і подальшого інноваційного розвитку публічної служби.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

– формування сучасних теоретичних та практичних знань, умінь та навичок з електронного урядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань;

– формування навичок самостійної роботи з традиційною літературою та джерелами в Інтернеті;

– розвиток логічного та аналітичного мислення;

– вироблення вміння застосовувати у професійній діяльності основні методи і принципи електронного урядування;

– придбання практичних навичок з надання адміністративних послуг в системі електронного урядування.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства та електронного урядування;

– загальні принципи, методи та моделі електронного урядування;

– класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг;

– нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування;

– сутність, значення та основні етапи формування електронного уряду в Україні;

– основні принципи, напрями і механізми трансформації системи публічного управління в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства;

– організаційну систему управління впровадженням електронного урядування в Україні.

вміти:

– оцінювати та аналізувати стан електронного урядування;

– застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики;

– оцінювати стан ведення органами державної влади та місцевого самоврядування своїх електронних інформаційних ресурсів;

- використовувати найкращий зарубіжний та вітчизняний досвід у цій сфері;
- здійснювати комплексний аналіз рівня готовності органів державної влади та місцевого самоврядування до впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- організовувати обробку документації з метою здійснення інформаційного забезпечення органу державної влади, органу місцевого самоврядування, установи або організації засобами сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки та впровадження управлінських рішень.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ

Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління та обов’язкова умова розвитку електронної демократії

Історія виникнення е-врядування. Основні фактори впливу на розвиток та впровадження електронного врядування. Електронне врядування як одна з базових технологій інформаційного суспільства та етап впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність особи, суспільства та держави.

Зв’язок електронного урядування з міжнародною ініціативою «Партнерство «Відкритий уряд». Основні принципи електронного урядування. Основні цілі та стратегічні завдання електронного врядування як невід’ємні компоненти державної політики в сфері електронного врядування.

Технологічні, організаційні, політичні аспекти електронної демократії. Співвідношення електронної демократії та електронного урядування на практиці. Електронна демократія як атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначених форм співпраці з державою за допомогою технологій електронного урядування.

Тема 2. Електронний уряд як складова електронного урядування

Основні принципи і методи роботи е-урядування. Складові електронного уряду: інформаційні системи «Звернення громадян», «Засідання», «Підтримка взаємодії органів державної влади з Верховною Радою», «Електронне міністерство», «Діти», «Медична картка» тощо.

Методологія проектування, впровадження та наповнення компонент електронного уряду на різних рівнях державного управління. Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження електронного уряду. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління і місцевого самоврядування в рамках функціонування інформаційної системи «Електронний уряд».

Тема 3. Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах

Електронна участь громадян у процесі прийняття державних рішень. Зарубіжний досвід розвитку електронної демократії. Особливості побудови порталів органів влади в світі.

Розроблення та реалізація електронних послуг і регламентів у контексті електронного урядування. Мережева інфраструктура е-уряду країн Євросоюзу. Досвід країн – членів Європейського Союзу в наданні електронних публічних послуг. Досвід інших країн у впровадженні електронних публічних послуг (США, Канади, Китаю, Росії тощо).

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО СЛУЖБОВЦЯ

Тема 4. Сайтові портали органів державної влади

Інформаційні ресурси. Класифікація електронних інформаційних ресурсів. Організаційна структура електронних інформаційних ресурсів. Електронні інформаційні ресурси органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів. Нормативно-правова база з питань електронних інформаційних ресурсів.

Основні підходи та моделі до побудови електронного уряду. Архітектура електронного уряду. Елементи електронного уряду.

Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні. Портали органів публічної адміністрації: актуалізація, контент, інтерфейс, дизайн. Геоінформаційні системи в електронному урядуванні.

Тема 5. Засоби інтерактивної взаємодії у державній службі

Міжорганізаційні відносини: поняття і сутність. Види й форми міжорганізаційних електронних зв'язків. Особливості інституційного та неінституційного регулювання міжорганізаційних взаємодій. Роль держави в регулюванні міжорганізаційних відносин. Роль традицій, норм, громадської думки в регулюванні міжорганізаційних взаємодій. Соціологічне забезпечення регулювання відносин між організаціями. Технології e-government у забезпеченні міжорганізаційних процесів.

Тема 6. Надання адміністративних послуг в органах влади шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій

Базові поняття: адміністративний акт; адміністративна послуга; адміністративний орган; запит про надання адміністративної послуги; «Єдине вікно»; муніципальні послуги; одержувач адміністративної послуги; публічні послуги; реєстр адміністративних послуг; собівартість адміністративної послуги; стандарт адміністративної послуги; суб'єкт надання адміністративних послуг.

Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг. Класична модель е-урядування. Основні ознаки адміністративних послуг, принципи надання та види адміністративних послуг та їх класифікація. Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади.

Тема 7. Безпека роботи у внутрішніх та зовнішніх мережах

Державна політика інформаційної безпеки. Нормативно-правова база з питань інформаційної безпеки та захисту інформації. Категорійно-понятійний апарат з питань інформаційної безпеки та захисту інформації. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, електронного урядування.

Основні принципи та задачі захисту інформації в електронному урядуванні. Пріоритетні напрями забезпечення захисту інформації в електронному урядуванні. Функції та завдання системи захисту інформації в електронному урядуванні, її основних суб'єктів. Технології захисту інформації.

Національна система конфіденційного зв'язку: призначення, основні завдання, стан впровадження.

Електронне урядування в умовах криз, надзвичайних ситуацій, особливого періоду.

Досвід забезпечення інформаційної безпеки країн ЄС в умовах впровадження новітніх інформаційних технологій.

4. Структура навчальної дисципліни

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Семін./ Практ	Інд.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Електронне врядування					
Тема 1. Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління та обов'язкова умова розвитку електронної демократії	8	2	2	0	4
Тема 2. Електронний уряд як складова електронного урядування	9	0	2	1	6
Тема 3. Впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах	9	0	2	1	6

<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	26	2	6	2	16
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Програмне забезпечення діяльності державного службовця					
Тема 4. Сайтові портали органів державної влади	13	2	2	1	8
Тема 5. Засоби інтерактивної взаємодії у державній службі	6	0	2	0	4
Тема 6. Надання адміністративних послуг в органах влади шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	7	1	2	0	4
Тема 7. Безпека роботи у внутрішніх та зовнішніх мережах	8	1	2	1	4
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	34	4	8	2	20
Усього годин	60	6	14	4	36

5. Теми семінарських та практичних занять

Таблиця 3

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління та обов'язкова умова розвитку електронної демократії 1. Історія виникнення електронного урядування. 2. Міжнародна ініціатива «Партнерство «Відкритий Уряд»». 3. Технологічні, організаційні та політичні аспекти е-демократії. 4. Електронна демократія як інструмент реалізації прав громадян.	2
2	Електронний уряд як складова електронного урядування 1. Основні принципи і методи е-урядування. 2. Складові електронного уряду.. 3. Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження електронного урядування.	2
3	Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах 1. Зарубіжний досвід розвитку електронного урядування та електронної демократії. 2. Структура е-уряду країн Європейського Союзу. 3. Надання електронних адміністративних послуг у країнах	2

	<p>ЄС.</p> <p>4. Досвід впровадження е-урядування в США, Японії та Китаї.</p>	
4	<p>Сайтові портали органів державної влади</p> <p>1. Електронні інформаційні ресурси органів державної влади та органів місцевого самоврядування.</p> <p>2. Особливості роботи порталу Верховної Ради України.</p> <p>3. Значення та використання можливостей урядового порталу.</p> <p>4. Електронні ресурси та сервіси органів влади Волинської області.</p>	2
5	<p>Засоби інтерактивної взаємодії у державній службі</p> <p>1. Види і форми електронних зв'язків органів влади.</p> <p>2. Інструменти електронної взаємодії органів влади та громадян.</p> <p>3. Технології е-врядування у забезпеченні зв'язків між органами публічної влади.</p>	2
6	<p>Надання адміністративних послуг в органах влади шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій</p> <p>1. Види та форми надання адміністративних послуг.</p> <p>2. Нормативна база з надання адміністративних послуг.</p> <p>3. Відкриті електронні реєстри та їх роль у забезпеченні доступу до публічної інформації</p> <p>4. Електронні адміністративні послуги органів влади Волинської області.</p>	2
7	<p>Безпека роботи у внутрішніх та зовнішніх мережах</p> <p>1. Нормативно правові акти з питань забезпечення інформаційної безпеки та захисту інформації.</p> <p>2. Загрози особі, суспільству та державі через використання ІКТ.</p> <p>3. Технології захисту інформації.</p> <p>4. Зарубіжний досвід забезпечення інформаційної безпеки.</p>	2
Разом		14

5. Самостійна робота за наступними темами

Таблиця 4

№ п/п	Теми	Кількість годин
-------	------	-----------------

1	Електронне урядування як прогресивна форма організації державного управління та обов'язкова умова розвитку електронної демократії	4
2	Електронний уряд як складова електронного урядування	6
3	Впровадження та застосування електронного урядування в зарубіжних країнах	6
4	Сайтові портали органів державної влади	8
5	Засоби інтерактивної взаємодії у державній службі	4
6	Надання адміністративних послуг в органах влади шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	4
7	Безпека роботи у внутрішніх та зовнішніх мережах	4
	Разом	36

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це наукова творча робота. Наукова творча робота – це підсумок самостійного дослідження. Вона повинна відображати нові факти, спостереження та висновки, глибокі логічні підсумки і конкретні рекомендації. Вона містить самостійну авторську позицію, яка базується на надійних засобах отримання наукової інформації. Приступаючи до написання тексту необхідно розробити план. Робота повинна містити наступну структуру:

1. Титульна сторінка.
2. План.
3. Вступ (1-2 сторінки).
4. Основна частина (9-10 сторінок).
5. Висновки (1-2 сторінки).
6. Список використаної літератури.
7. Додатки (за наявності).

У вступі подається обґрунтування теми, характеристика її наукового і практичного значення, ступінь її наукової розробки, критичний аналіз використаних джерел, мета, завдання і методи наукового дослідження.

Найбільшу частину складає виклад основного змісту. Текст розміщується у

відповідній логічній послідовності, відповідно до розділів і параграфів, заголовки яких повинні бути гранично стислими, однозначно відобразити провідну ідею викладеного матеріалу. Висловлювати свої думки доцільно за змогою коротко, строго, аргументовано, виразно. Тон викладу матеріалу повинен бути спокійним, розсудливим, логічним і стверджуючим. Кожний розділ повинен завершуватися короткими висновками, найбільш важливі з них, які стосуються всієї роботи, узагальнюються.

У список використаної літератури вносяться документи, книги, статті, які автор використовував і на які посилається в тексті. Список використаної літератури розміщується у алфавітному порядку.

Додатки можуть містити діаграми, матеріали соціологічних досліджень, документи тощо.

Робота має бути надрукована у форматі А4 через 1,5 інтервали, шрифт Times New Roman, 14. Обсяг текстового матеріалу до 15 сторінок.

Структура, повнота висвітлення окреслених проблем, використання джерел та додаткової літератури визначатиме оцінку (максимально 10 балів).

Перелік тем для виконання ІНДЗ:

1. Е-участь, е-охоплення, е-включення, е-демократія.
2. Роль електронного врядування у забезпеченні волевиявлень (на прикладі окремих країн).
3. Впровадження та наповнення електронного уряду на рівні центральних органів виконавчої влади.
4. Впровадження та наповнення електронного уряду на регіональних органів виконавчої влади.
5. Впровадження та наповнення електронного уряду на органів місцевого самоврядування.
6. Особливості функціонування інформаційної системи «Електронний уряд».
7. Архітектурні моделі електронного уряду: інтеграція і взаємодія складових електронного державного управління.
8. Моделі електронного уряду.

9. Цифрова нерівність в контексті побудови е–уряду.
10. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.
11. Поняття та характеристика електронних адміністративних послуг.
12. Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні.
13. Портали органів влади: актуалізація, особливості контенту, інтерфейсу, дизайну.
14. Геоінформаційні системи в електронному урядуванні.
15. Електронні державні закупівлі.
16. Системи електронного документообігу.
17. Особливості реалізації електронного цифрового підпису.
18. Особливості функціонування інформаційних систем «Звернення громадян».
19. Особливості функціонування інформаційної системи «Відкрите місто».
20. Досвід країн – членів Європейського Союзу в наданні електронних публічних послуг.
21. Досвід США і Канади у впровадженні електронних публічних послуг.
22. Досвід Китаю і Росії у впровадженні електронних публічних послуг.
23. Аналіз функціонування офіційного порталу Верховної Ради України.
24. Аналіз функціонування офіційного порталу Кабінету Міністрів України.
25. Аналіз функціонування офіційного сайту Волинської обласної державної адміністрації.
26. Аналіз функціонування офіційного сайту Луцької міської ради.
27. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені функціонуванням інформаційно-комунікаційних систем.
28. Інформаційна безпека та механізми захисту інформації.

8. Методи навчання

Під час викладання курсу використовуються такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод вправ, спостереження й аналізу, метод бесіди,

методи інтерактивного навчання (ділові ігри, мозкові штурми тощо), блоковий метод, метод проектів, використання комп'ютерних технологій.

Під час лекцій і семінарських занять використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, комп'ютер.

9. Форми підсумкового контролю успішності навчання – залік.

Перелік залікових питань для здійснення підсумкового контролю успішності навчання:

1. Сутність електронної демократії та її основні складові.
2. Е-участь, е-охоплення, е-включення, е-демократія.
3. Електронна участь громадян у процесі прийняття державних рішень.
4. Зарубіжний досвід розвитку електронної демократії.
5. Технології e-government у забезпеченні міжорганізаційних процесів.
6. Роль електронного врядування у забезпеченні процесів формування думки та волевиявлень як новітнього каналу масової комунікації.
7. Застосування технології e-government у конкретно-соціологічних дослідженнях.
8. Методологія проектування, впровадження та наповнення компонент електронного уряду на різних рівнях державного управління.
9. Нормативно-правове та організаційне забезпечення впровадження електронного уряду.
10. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів державного управління і місцевого самоврядування в рамках функціонування інформаційної системи «Електронний уряд».
11. Архітектурні моделі електронного уряду: інтеграція і взаємодія складових електронного державного управління.
12. Моделі опису архітектури електронного уряду.
13. Проблеми цифрової нерівності в контексті побудови е-уряду.
14. Шляхи подолання цифрової нерівності в Україні та світі.

15. Поняття та характеристика публічних послуг.
16. Портали – основна інформаційно-технологічна форма організації комунікацій в електронному урядуванні.
17. Портали органів публічної адміністрації: актуалізація, контент, інтерфейс, дизайн.
18. Геоінформаційні системи в електронному урядуванні.
19. Електронні державні закупівлі.
20. Системи електронного документообігу.
21. Електронний цифровий підпис.
22. Електронні адміністративні послуги.
23. Класифікація послуг за критеріями «інтерактивність – глибина автоматизації».
24. Складові електронного уряду: інформаційна система «Звернення громадян».
25. Складові електронного уряду: інформаційна система «Відкрите місто».
26. Складові електронного уряду: інформаційна система «Підтримка взаємодії органів державної влади з Верховною Радою».
27. Моделювання процесів надання публічних послуг.
28. Розроблення та реалізація електронних послуг і регламентів у контексті електронного урядування.
29. Досвід країн – членів Європейського Союзу в наданні електронних публічних послуг.
30. Досвід США і Канади у впровадженні електронних публічних послуг.
31. Досвід Китаю і Росії у впровадженні електронних публічних послуг.
32. Характеристика офіційного порталу Верховної Ради України.
33. Характеристика офіційного порталу Президента України.
34. Характеристика офіційного порталу Кабінету Міністрів України.
35. Характеристика офіційного сайту Волинської обласної державної адміністрації.
36. Характеристика офіційного сайту Волинської обласної ради.
37. Характеристика офіційного сайту Луцької міської ради.

38. Інформаційна безпека держави та громадянина.

39. Загрози особі, суспільству та державі, обумовлені впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій.

40. Технології захисту інформації.

10. Методи та засоби діагностики успішності навчання

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі методи діагностики і оцінювання знань та вмінь:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей) на семінарських та практичних заняттях, поточне тестування та розв'язування ситуативних завдань);
- поточний модульний контроль після вивчення кожного змістовного модуля;
- письмові роботи;
- тестові завдання;
- виконання та захист ІНДЗ;
- підсумковий контроль (залік).

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль та оцінювання студентів відбувається згідно з наступними критеріями:

1. Активність під час практичних занять;
2. Виконання модульних контрольних робіт;

3. Підготовка та презентація ІНДЗ.

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів та її вивчення передбачає виконання ІНДЗ.

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем. Оцінюється вміння аналізувати та систематизувати та презентувати матеріал. Підсумкова оцінка за кожен змістовий визначається як середнє арифметичне поточних балів під час занять з відповідного модулю + бонусне оцінювання (максимум 3 бали) за відвідування та активність під час занять. Максимальна кількість балів за одне заняття складає 12. Максимальна кількість балів за один модуль складає 15.

2. Виконання ІНДЗ зараховується у поточний контроль.

При оцінюванні ІНДЗ будуть враховуватися: кількість і рівень опрацювання використаної літератури, вміння аналізувати та узагальнювати, самостійність написання, а при усній презентації – володіння матеріалом та навички публічного виступу. **Максимальна оцінка 10 балів.**

3. Модульні контрольні роботи. Модульна форма контролю проводиться письмово у вигляді розгорнутих питань та творчих завдань. Оцінка залежатиме від сумлінності виконання поставлених завдань, ґрунтовності відповіді на запитання, вміння логічно мислити, робити висновки. Максимальна оцінка за модульні контрольні роботи складає 60 балів (по 30 балів за кожну МКР).

Таблиця 5

Поточний контроль			Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
15 балів	15 балів	10	30	30	100

12 б. – підготовка і робота на семінарських заняттях (середній бал). 3 б. – бонусне оцінювання	12 б. – підготовка і робота на семінарських заняттях (середній бал). 3 б. – бонусне оцінювання				
---	---	--	--	--	--

Критерії оцінювання

навчальних досягнень студентів на семінарських та практичних заняттях

Таблиця 6

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічно)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-

-дієвий)		наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах

Критерії оцінювання

індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ)

Оцінка в балах (за 10-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
1	студент недостатньо володіє матеріалом навчальної дисципліни
2	студент недостатньо орієнтується в тематиці ІНДЗ
3	студент з допомогою викладача готується до виконання завдання та складає план-конспект володіючи елементарними навиками аналізу науково-методичної літератури
4	студент володіє матеріалом та окремими навиками аналізу науково-методичної літератури, складає реферат у спрощеному вигляді
5	студент володіє матеріалом, відтворює значну його частину у вигляді реферату, за допомогою викладача аналізує науково-методичну літературу
6	студент володіє матеріалом і навиками текстуального аналізу на рівні цілісного уявлення про предмет дослідження, складає текст реферату самостійно, але допускає помилки та неточності
7	студент володіє матеріалом, систематизує та узагальнює його, складає текст, підбирає додатковий матеріал
8	студент володіє матеріалом та навиками цілісного аналізу науково-методичної літератури, виявляє початкові творчі здібності, самостійно готує текст, у якому можуть бути допущені неточності, вміє працювати з різними джерелами інформації
9	студент на високому рівні володіє матеріалом, систематизує, узагальнює та аналізує науково-методичну літературу, має власні судження, самостійно складає текст реферату та правильно його оформлює
10	студент вільно володіє матеріалом та навиками цілісного аналізу науково-методичної літератури, виявляє навички самостійного наукового пошуку, вільно складає текст реферату та правильно виконує оформлення

Критерії оцінювання

навчальних досягнень студентів на контрольних роботах

Контрольна робота включає три питання теоретичного та практичного характеру, розраховані на виявлення знань студентів. Кожне з питань оцінюється 10-ма балами. Максимальна сума, яку студент може отримати за контрольну роботу, становить 30 балів.

Оцінювання першого, другого та третього питань:

0-3 бали – студент може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності;

4-6 балів – студент аналізує менше половини навчального матеріалу обраної теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, відсутні сформовані вміння та навички;

7 балів – студент аналізує більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, може самостійно володіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами;

8 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, самостійно користується довідковою джерелами; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми;

9 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; виконує прості творчі завдання;

10 балів – студент володіє узагальненими поняттями з предмета, аргументовано використовує їх, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, уміє застосовувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень; вільно знаходить інформацію, самостійно оцінює різноманітні політичні процеси, виявляючи особисту позицію щодо них.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Таблиця 8

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, заліку, курсової	для заліку

		роботи (проекту), практики	
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

12. Методичне забезпечення

- Основна та додатково література.
- Офіційні портали органів влади.
- Нормативні акти.
- Електронні ресурси з взаємодії влади та громадян.
- Методичні рекомендації студенту.

13. Список джерел

Основні

1. Данилин А. В. Электронные государственные услуги и административные регламенты: от политической задачи к архитектуре "электронного правительства" / А. В. Данилин. – М. : ИНФРА-М, 2004. – 336 с.
2. Клименко І. В. Технології електронного урядування / І. В. Клименко, К. О. Линьок. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2006. – 192 с.
3. Матвієнко О. Основи організації електронного документообігу : навч. посібн. / О. Матвієнко, М. Цивін. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 112 с.
4. Шевчук О. Б. Електронний уряд / О. Б. Шевчук, О. П. Голобуцький. – К. : Атлант UMS, 2002. – 173 с.

Додаткові

5. Денисова И. П. Социальная политика : учебник / И. П. Денисова, Л. Р. Клиновенко. – М. : Феникс, 2009. – 352 с.
6. Діденко А. Н. Сучасне діловодство : навч. посібн. / А. Н. Діденко. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К. : Либідь, 2000. – 384 с. 41
7. Електронна демократія: сподівання та проблеми / Джоан Кедді, Крістіан Вергез [та ін.] ; [пер. з англ. С. Соколик, О. Орель, К. Гомма]. – К. : Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2009. – 164 с.
8. Інформатизація управління соціальними системами: Орг.-правові питання теорії та практики : навч. посібн. / В. Д. Павловський, Р. А. Калюжний, В. С. Цимбалюк та ін. ; за заг. ред. М. Я. Швеця, Р. А. Калюжного. – К. : МАУП, 2003. – 336 с.
9. Агармизян И. Мировой опыт реализации концепции электронного правительства [Электронный ресурс] / И. Агармизян. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/docs/government/analytics/e-government.doc>.
10. Василенко И. А. Административно-государственное управление в странах Запада: США, Великобритания, Франция, Германия [Электронный ресурс] / И. А. Василенко. – Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Polit/Vasil/index.php.
11. Глосарій термінів Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://europa.dovidka.com.ua/p.html#Enterprise_policy.
12. Данилин А. В. Технологии интеграции государственных информационных систем и организации межведомственного взаимодействия [Электронный ресурс] / А. В. Данилин. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/docs/government/analytics/integration.doc>.
13. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.pravo.org.ua/files/administr/Koncrpciya_reform_pabl_admin_2.doc.
14. Концепція формування та функціонування інтегрованої інформаційно-аналітичної системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.

15. Корнєєва Т. Відкритість української влади як системний функціональний феномен у сфері управління [Електронний ресурс] / Т. Корнєєва. – Режим доступу : <http://www.isu.org.ua>.
16. Несторенко О. Інформаційне суспільство, електронна Україна та геоінформаційні технології [Електронний ресурс] / О. Несторенко. – Режим доступу : http://www.ecomm.kiev.ua./gis/gis_usage.
17. Примеры внедрения: использование информационных технологий в процессе государственного управления. Опыт стран СНГ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus /government/casestudies/cis.asp>.
18. Примеры внедрения: использование информационных технологий в процессе государственного управления. Опыт зарубежных стран [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus /government/casestudies/foreing.asp>.
19. Про електронний цифровий підпис : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-ukraine.org.ua/index.php?mod=pidpis>.
20. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.e-ukraine.org.ua/index.php?mod=doc_obig.
21. Про поліпшення картографічного забезпечення державних та інших потреб в Україні : Указ Президента України № 575/2001 від 01.08.2001 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
22. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи "Електронний уряд" : Постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2003 року №208 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.e-ukraine.info/ukr/postanova.php>.
23. Про затвердження Порядку засвідчення наявності електронного документа (електронних даних) на певний момент часу : Постанова Кабінету Міністрів України № 680 від 26.05.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

24. Про затвердження Положення про центральний засвідчувальний орган : Постанова Кабінету Міністрів України № 1451 від 28.10.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

25. Про затвердження Порядку застосування електронного цифрового підпису органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної форми власності : Постанова Кабінету Міністрів України № 1452 від 28.10.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

26. Про затвердження Типового порядку здійснення електронного документообігу в органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України № 1453 від 28.10.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

27. Про затвердження Порядку обов'язкової передачі документованої інформації : Постанова Кабінету Міністрів України № 1454 від 28.10.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.

28. Про загальнодержавну програму "Електронна Україна" : Проект Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua/data-storage/660/doc660.doc>.

29. Про створення електронної інформаційної системи "Електронний уряд України" : Проект Постанови Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.

30. Реализация проектов электронного правительства. Мировой и отечественный опыт [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government/newsletters/issue19>.

31. Шматько О. Реализация ініціативи "Публічні бібліотеки – мости до е-урядування" [Електронний ресурс] / О. Шматько. – Режим доступу : dialog.lviv.ua/assets/Publichni-biblioteku.

Ресурси мережі Інтернет

32. Асамблея європейських регіонів. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.aer.eu/en/home.html>.

33. Децентралізація підвищить конкурентоспроможність регіонів. Офіційний веб-сайт Фонду ефективного управління. – Режим доступу : http://ua.debaty.org/cms/decentralizatia_main.
34. Директива 1999/93/ЄС Європейського парламенту та Ради від 13.12.1999 р. "Про систему електронних підписів, що застосовується в межах Співтовариства" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_240.
35. Директива 97/7/ЄС Європейського парламенту та Ради від 20.05.1997 р. "Про захист прав споживачів в дистанційних картках" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.gipi.internews.ua>.
36. Директива 2000/31/ЄС від 08.06.28. Концепція формування системи національних інформаційних ресурсів. – Режим доступу : <http://www.stc.gov.ua>.
37. Директива 2000/31/ЄС від 08.06.2000 р. "Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема електронної комерції, на внутрішньому ринку" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gipi.internews.ua/ukr/base/ukraine/e_signature/EU_Direct_%202000_31.pdf.
38. Директива 2000/46/ЄС від 18.09.2000 "Про відкриття і ведення діяльності установ – емітентів електронних грошей, а також здійснення розумного нагляду за цією діяльністю" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.gipi.internews.ua/ukr/base/ukraine/e_signature/Direct_2000.46.C.pdf.
39. Інформаційні матеріали сайту представництва ООН в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.un.kiev.ua/ua/undp/arias/project.php?id=31>.
40. Інформаційні матеріали сайту "Електронна Україна" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.e-ukraine.org.ua>.
41. Интернет-порталы органов государственной власти как ключевая составляющая "электронного правительства" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government/newsletters /issue10.asp>.
42. ЛигаБизнесИнформ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.liga.net.
43. Нормативные акты Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.nau.kiev.ua.

44. Показатели раздела "Электронное Правительство – eGovernment" для мониторинга инициативы ЕС "Электронная Европа – eEurope" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.europa.eu.int/information_society/eeurope/action_plan/pdf/egovindicators.pdf.
45. Портал органа государственной власти [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.microsoft.com/rus/government/portal>.
46. Право. Украина [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.legal.cov.ua/cgi-bin/matrix.cgi/pravo.html.
47. Ресурсный центр розвитку громадських організацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://issuu.com/gurtrc/docs>.
48. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : portal.Rada.gov.ua.
49. Словник з регіональної політики / Офіційний сайт Інституту регіональних та євро інтеграційних досліджень "ЄвроРегіо Україна". – Режим доступу : <http://www.eru.org.ua/sndex.php?page=883>
50. Украинское право [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.ukrpravo.com.